

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT574010051004670211 Luminor Bank As, banko kodas 40100.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2019-05-02 Nr. (1.5) 2T- 384

TEIKIMAS DĖL BAUSMIŲ VYKDYMO KODEKSO PAKEITIMO ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS SUĖMIMO VYKDYMO ĮSTATYMO NR. I-1175 7, 10, 11, 12, 17, 20, 22, 28, 30, 32, 34, 39, 40 IR 42 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ

Teisingumo ministerija teikia Bausmių vykdymo kodekso pakeitimo įstatymo ir Suėmimo vykdymo įstatymo Nr. I-1175 7, 10, 11, 12, 17, 20, 22, 28, 30, 32, 34, 39, 40 ir 42 straipsnio pakeitimo įstatymo projektus (toliau – teikiami projektai) (pridedama).

Teikiamų projektų tikslai:

- didinti bendrą nuteistųjų užimtumą;
- Lietuvos bausmių vykdymo sistemoje įdiegti lengvo režimo sektoriaus modelį.

I. Sprendžiama problema	<p>Europos komitetas prieš kankinimą ir kitokį žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ir baudimą vizitų Lietuvoje ataskaitose ne kartą yra pateikęs rekomendacijas reikšmingai (iki 8 val. per dieną) padidinti nuteistiesiems ir suimtiesiems taikomų užimtumo priemonių apimtį.</p> <p>Lietuvos įkalinimo įstaigose darbine veikla užimtų nuteistųjų dalis (41 proc.) atsilieka nuo pažangiose Europos šalyse nuteistųjų įdarbinimo rodiklių (bendras įdarbintų nuteistųjų skaičius Norvegijoje siekia 50 proc., Švedijoje – 58 proc., Čekijoje – 60 proc.) ir atsižvelgiant į tai, kad nuteistųjų skaičius yra žymiai didesnis negu kitose šalyse, jokia darbine veikla neužimtų, tačiau dirbti galinčių nuteistųjų skaičius Lietuvoje sąlyginai yra didelis (apie 2500 asmenų).</p> <p>Šiuo metu pagal darbo sutartis dirba tik apie 3 proc. visų dirbančių nuteistųjų, todėl būtina didinti tokia forma įdarbintų asmenų skaičių, kad nuteistieji savo mokamais mokesčiais taip pat solidariai prisidėtų prie visos šalies socialinio draudimo sistemos išlaikymo.</p> <p>Lengvo režimo kalėjimai atitinkamai reikalauja ir mažesnių jų išlaikymo kaštų, kadangi dėl juose laikomų visuomenei didelės grėsmės nekeliančių asmenų, atitinkamai gali būti pasitelkiami mažesni resursai šių nuteistųjų apsaugai vykdyti, o tokios įstaigos taip pat nereikalauja ypatingų inžinerinių saugumo priemonių įdiegimo, tačiau Lietuvoje didžioji dalis nuteistųjų nėra suinteresuoti nuosekliai siekti savo teisinės padėties švelninimo, kadangi pagal esamą teisinį reguliavimą teisių ir pareigų apimtį paprastojame ir lengvojoje grupėje iš esmės mažai skiriasi, taip pat nėra nustatyta aiškių kriterijų, kuriuos nuteistieji turi atitikti, kad būtų perkelti į lengvąją grupę.</p>
-------------------------	---

II. Siūlomoms priemonėms	<p>Papildyti Bausmių vykdymo kodeksą ir Suėmimo vykdymo įstatymą nuostatomis, sudarysiančiomis prielaidas:</p> <ul style="list-style-type: none"> – išplėsti nuteistųjų, kurie galėtų dirbti už pataisos įstaigų teritorijos ribų, apimtį; – nustatyti minimalų skaičių valandų, kurias per mėnesį visi nuteistieji privalėtų būti įtraukiami į darbinio užimtumo priemones pataisos įstaigoje; – įdiegti atsisakančių užsiimti darbine veikla nuteistųjų teisinės padėties griežtinimo mechanizmą; – nustatyti platesnes galimybes pasitelkti nuteistuosius nemokamais darbais prisidėti prie visuomenei naudingų darbų atlikimo; – pakeisti piniginių išmokų skyrimo nuteistiesiems principus, atsisakant visuotinio šių išmokų mokėjimo visiems nuteistiesiems, pinigines išmokas mokant tik minimalų valandų skaičių per mėnesį išdirbusiems nuteistiesiems; – nustatyti aiškius kriterijus, apsprendžiančius, kada nuteistieji perkeliama į skirtingas grupes, kada jiems suteikiama teisė be sargybos išvykti už pataisos įstaigos teritorijos ribų (atsisakoma pataisos įstaigos vadovo diskrecijos teisės vienasmeniškai spręsti šiuos klausimus); – motyvuoti nuteistuosius siekti savo teisinės padėties švelninimo (išplėsti pataisos namų lengvojoje grupėje laikomiems nuteistiesiems taikomų teisių ir lengvatų apimtį). – atsisakyti nuostatos, pagal kurią tardymo izoliatoriuose laikomi nuteistieji, kuriems nėra paskirta kardomoji priemonė – suėmimas, prilyginami suimtiesiems.
III. Priemonių kaštai	<p>Įgyvendinus projektuos nustatytas priemones, tikimasi, kad dėl išaugusio už pataisos įstaigos teritorijos ribų pagal darbo sutartis dirbančių nuteistųjų skaičiaus, valstybinė socialinio draudimo sistema ir valstybės biudžetas per metus galėtų papildomai gauti apie 170 tūkst. eurų šių asmenų sumokamų mokesčių.</p> <p>Dėl pagerėjusios šių asmenų resocializacijos ilguoju laikotarpiu tikėtinas recidyvo sumažėjimas, nuteistųjų, atliekančių laisvės atėmimo bausmę skaičiaus ir kaštų jiems išlaikyti mažėjimas.</p> <p>Atsisakius visuotinio (t. y. neatsižvelgiant į elgesį) piniginių išmokų skyrimo nuteistiesiems, lėšų ekonomija būtų naudojama terminuotos laisvės atėmimo bausmės vykdymo optimizavimui, t. y. darbuotojų, vykdančių nuteistųjų dinaminę priežiūrą, socialinių darbuotojų ir psichologų pareigybių skaičiui didinti, pataisos įstaigų pritaikymui vykdyti pusiau kelės namų funkcijas, nuteistųjų užimtumo priemonių organizavimui ir kt.</p>
IV. Nauda visuomenei	<p>Įgyvendinus projektų nuostatas, tikimasi, kad:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dėl pagerėjusios šių asmenų resocializacijos ilguoju laikotarpiu tikėtinas recidyvo sumažėjimas, o kartu – ir visuomenės saugumo padidėjimas. – turėdami didesnes galimybes užsiimti darbine veikla, o ypač – dirbti laisvėje esančiuose ūkio subjektuose, nuteistieji turės didesnes galimybes greičiau atlyginti nusikaltimais padarytą žalą nukentėjusiesiems. – padidinus nuteistųjų galimybes dirbti už pataisos įstaigos teritorijos esančiuose ūkio subjektuose bus prisidedama prie darbo jėgos trūkumo problemos sprendimo.

Teikiamų projektų poveikio vertinimas pateikiamas aiškinamajame rašte.

Teikiami projektai parengti įgyvendinant Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. kovo 13 d. nutarimu Nr.

167, 1.1.1 papunktyje numatyta darbą (veiksmingos ir socialiai orientuotos laisvės atėmimo bausmes atliekančių asmenų užimtumo darbo ir kita prasminga veikla sistemos sukūrimas).

Teikiami projektai parengti laikantis Valstybinės kalbos, Įstatymų ir kitų teisės norminių aktų rengimo tvarkos įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

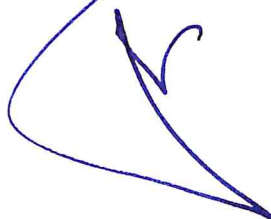
Teikiami projektai paskelbti Lietuvos Respublikos Seimo Teisės aktų informacinės sistemos (TAIS) Projektų registravimo posistemėje. Atsižvelgiant į tai, kad teikiamuose projektuose siūlomas teisinis reguliavimas yra susijęs tik su Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos reguliavimo sritimi, o jiems įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės, teikiami įstatymų projektai su kitomis institucijomis nederintini.

Teikiamus projektus parengė Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija (Administracinės ir baudžiamosios justicijos grupės vadovė Simona Mesonienė, tel. (8 5) 266 2873, el. p. simona.mesoniene@tm.lt; minėtos grupės vyresnysis patarėjas Marius Rakštelis, tel. (8 5) 266 2874, el. p. marius.rakstelis@tm.lt; ir patarėjas Tauras Rutkūnas, tel. (8 5) 219 1895, el. p. tauras.rutkunas@tm.lt).

PRIDEDAMA:

1. Įstatymų projektai ir jų lyginamieji variantai, 54 lapai.
2. Vyriausybės nutarimo projektas, 1 lapas.
3. Projektų aiškinamasis raštas, 7 lapai.

Teisingumo ministras

Elvinas Jankevičius